

GRONINGER

Dingsdag

COURANT

den 28 September.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat, uit de door den raad geopenbare bijtellen, gebleken is, dat door de Stengereguleerde Ingezetenen dezer Gemeente, overeenkomstig de bepalingen van het Reglement voor het Stedelijk Bestuur, ter vervulling van de op den 30 September 1830 door gewone aftreding openvallende kiezersplaatsen, tot kiezers zijn benoemd de navolgende personen, als:

RENEKE LOHMAN.	HERMANNUS BERENDS SCHUITEMA.
NICOLAAS OUDEMAN.	HERMAN KNIPHUIZEN.
PIETER DAMSTÉ.	TIDDE FOLMER.
HERMAN TRIP.	JAN HESSELINK.
REINHARD DE RHOER OTTENS.	ALBERT ZEPER.
LAMMERT WICHER EBBINGE.	

En opdat deze kome ter kennis van een iegelijk, zal dezelve worden gedrukt en aangeplakt, waar zulks gebruikelijk is, en voorts in de *Groninger Courant* geplaatst. Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 23 September 1830.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

De ADMINISTRATEUR VAN 'S RIJKS SCHATKIST in de Provincie Groningen adverteert, dat hij hem ontvangen zijn de Betaalsrollen wegens de Traktementen, enz. over het derde kwartaal van den jaren 1830, aankomende de *Regterlijke Ambtenaren, Hoogleraren en Studenten aan de Hoogeschool, Onderwijzers der Latijn-sche Scholen, Hervormde en Luthersche Predikanten, Doopsgezinde Leeraren, Roomsche Katholieke Pastors, Ambtenaren der Directe Belastingen, het Kadaster, de Posten, Marine, Waterstaat en van 's Rijks Munt*; waarvan de betaling aan de Belanghebbers op de gewone wijze zal geschieden.

(Groningen)
den 18 September 1830.

De Administrateur voornoemd:
B U S C H.

AMERIKA.

GUATIMALA den 1 Mei.

(Extract uit eenen partikulieren brief.) In het begin van de laatst afgeloopene maand gevoelden wij alhier eenige schokken van aardbeving, welke weinig aandacht verwekten, alzoo dezelve bij de verandering der seizoenen gewoonlijk plaats grijpen. De eerst daarop volgende dagen vielen er geen nieuwen voor, doch den 21sten begonnen zij weder, en van toen af is er geen dag verlopen, zonder dat zich onderscheidene, des morgens, 's middags en 's avonds, hebben doen gevoelen. Van 4 uren des morgens van den 21sten af tot 5 uren des namiddags van den 23sten heb ik 52 schokken geteld. Allen ondervonden wij hier de vrees, welke bij zoodanige gelegenheid natuurlijk is. Eenige lieden bragten den nacht op de binnenplaatsen hunner huizen, andere op de openbare pleinen door. Den 22sten, ruim 9 uren des avonds, had er een schok plaats, zoo sterk, dat de bogen of gewelven van eenige kerken scheurden, de daken van vele huizen braken en de muren van andere borsten. Sedert zijn er nog andere, doch minder geweldig, voorgevallen; heden heb ik er drie gevoeld, een waarvan, terwijl ik dezen zit te schrijven... Onderscheidene families hebben tot heden in de voorsteden, andere tot nabij gelegene dorpen hare toevlucht genomen. De dorpen Amatitan en Pinula zijn vernield. De rigting der schokken is van het zuiden naar het noorden, hetgene natuurlijk is; want gij weet, de vulkanen staan in de zuidelijke bergketen.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN den 20 September.

Uit de Petersburgsche dagbladen blijkt, dat de zoogenaamde *cholera-morbus* thans in de zuidelijke streken van Rusland heerscht.

FRANKFORT den 21 September.

Het oproer van Dresden is naar Chemnitz, in Saksen, overgeslagen. In den avond van den 11 dezer kwam aldaar eene volksmenigte van ten minste 6000 menschen, onder welke vele werklieden uit de fabrieken, op de been. Van een aantal huizen werden de glazen ingeslagen, en twee huizen met de aanhoorige magazijnen geheel uitgeplunderd en verwoest; niets bleef verschoond; de meubels werden geroofd of verbrijzeld; wijnvaten uit de kelders gehaald en in stukken geslagen. Nadat den ganschen nacht door allerlei buitensporigheden waren gepleegd, trokken de oproerlingen naar eene der gevangnissen en stelden een aantal boeven, die aldaar opgesloten waren, in vrijheid. 's Avonds wilden zij weder beginnen; maar in den loop van den dag kwam er militaire magt binnen rukken, de burgers wapenden zich en een aantal belhamels werden dadelijk in hechtenis genomen. Sedert is de rust niet gestoord geworden.

NEDERLANDEN.

YPEREN den 22 September.

Eergisteren is er te Werwick eenige beweging geweest; een talrijke hoop is, na zich van de wapenen der burgerwachten te hebben meester gemaakt, het stadshuis gaan aanvallen, hetwelk door eene door den burgemeester georganiseerde wacht verdedigd werd. Na eenen korten tegenstand geraakte het volk meester, plantte de Brabandsche vlag en trok daarop naar het huis van den burgemeester, vorderende van denzelfden, dat hij de 2000 guldens zou terug geven, welke het proces van *de Neve*, drukker van het dagblad *le Catholique* te Gent, gekost had. Bij het afgaan van dat bericht was het gepeupel bezig met het huis van den secretaris der regering te plunderen.

LUIK den 22 September.

Het volk heeft zich heden in de kazerne der Marechaussées begeven en de zich daarin bevindende paarden medegenomen. Vervolgens heeft men een garde Chausse gearresteerd, op het oogenblik dat hij met een rijtuig gered stond te vertrekken. Men heeft hem op het stadshuis gebragt. Wij zijn hier zonder tijdingen van Brussel. Zoo even hier aangekomene reizigers hebben in de rigting van Brussel eene hevige kanonnade gehoord. De gemoederen op onze plaats zijn ten hoogste opgewonden, en men is voor de toekomst niet zonder bezorgheid. Onze regeringsraad bevindt zich dermate in geldverlegenheid, dat dezelve verplicht is, door eene heden uitgevaardigde Proclamatie, eene som van f 10,000 ter leen te vragen, rentende 5 pCt., waarvoor 100 acties, elk van f 100, zullen uitgegeven worden. De regering verklaart daarbij, dat zij genoodzaakt is geweest, ter handhaving der rust en goede orde, niet minder dan f 70,000 uit te geven. [In een bijzonder bericht uit Luik, van den 18 September, komt voor, dat de bevelhebber der burgerwacht steeds het gezag der nog bestaande stedelijke regering heeft willen verdringen, ten einde tot een provisioneel gouvernement te kunnen geraken, doch dat in den uitersten nood de president der stedelijke regering 60 à 80 notabelen heeft bijeengeroepen, om derzelver meening deswege te vernemen, en dat deze lieden eensstemmig hebben verklaard, dat zij de bestaande regering wenschten te behouden. Een hunner, de heer *Rossius*, moet bij die gelegenheid hebben gezegd: „Wij hebben een zestal verraders onder ons; lieden, die niets te verliezen hebben, en die veel bij eene verandering van zaken hopen te winnen.” Zich daarop tot drie bekende redacteurs van oproerige bladen wendende, moet hij verder hebben gezegd: „Ja, ik herhaal het; daar zijn verraders onder ons. Sedert drie dagen bevatten ulieder bladen niets, dan brand en oproer aanmoedigende betoogen. Gisteren avond moesten de fabrieken van de heeren *Cockerill* en *Orban*, alsmede het huis des burgemeesters geplunderd zijn geworden, maar dit verklaar ik u plegtig, dat, zoo dergelijk een onheil plaats heeft, ik en mijne vrienden, in stede van ons tegen het grauw te verzetten, ulieden, om te even waar gij u bevinden moogt, zullen opzoeken, en dat gij er dan op kunt rekenen, dat uw laatste uur geslagen heeft.” — Men voegt er bij, dat de heeren, tot welke deze verstaanbare taal is gerigt geweest, niets hebben geantwoord, en dat verscheidene andere personen zich openlijk aan de zijde van den heer *Rossius* hebben gevoegd.]

BREDA den 24 September.

Wij hebben het dagblad der provincie Henegouwen ontvangen, hetwelk, wegens hetgene te Mons is voorgevallen, niets anders bevat, dan het volgend stuk: „Burgemeester en Schepenen der stad Mons berigten de ingezetenen, dat zij eenen brief van den gouverneur der provincie ontvangen hebben, houdende eene dépêche van den luitenant-generaal *Howen*, waarbij deze te kennen geeft, dat, door den Koning met het opperkommando over de vesting Mons belast, zijn pligt hem gebiedend voorschrijft, alle middelen te bezigen, die ter zijner beschikking zijn, om de bezetting, de vesting en de militaire etablissementen voor hoon en

aanval te beschermen; dat de bezetting dienvolgens alle nachten onder de wapenen zal zijn, dat onderscheidene stukken geschut met schroot geladen en van voorspan voorzien zijn, en dat alle volks-rassemblementen, alle aanval, met geweld zullen worden te keer gegaan, en dat hij de regering, voor al de ongelukken, welke daarvan de gevolgen zouden mogen zijn, verantwoordelijk stelt.

„Dat de generaal *Howen*, in diezelfde dépêche, zich beklagt, dat er, uit de vensters van eenige huizen, op soldaten van de bezetting geschoten is; dat er een karabijn-schot uit eene deur gedaan is, en dat hij de regering verwittigt, dat hij, indien dergelijk iets nogmaals voorvalt, de deuren zal doen openloopen, de inwoners vatten en als moordenaars behandelen zal.

„Dat hij eindelijk verklaart, dat alle barrikadering en ontpleving der straten met geweld zal belet worden.

„De regering deze maatregelen, welke ongetwijfeld voorgekomen zouden zijn geworden, indien men beter naar hare stem geluisterd had, aan hare stadgenooten mededeelende, vermaant, naar luid van diezelfde dépêche, de vreedzame ingezetenen, om na acht uren des avonds niet op de straat met elkander te staan praten, en om allen, die hun waard en dierbaar zijn, in huis te houden, opdat zij niet met de verstoorders der publieke rust verward zouden worden.

„Gegeven in de zitting van den stedelijken raad, te Mons, den 20 Sept. 1830.

„De Burgemeester T. TAHON DE LA MOTTE.

„De Stads-Secretaris CH. ROUSSELLE.”

ANTWERPEN den 23 September.

(Extract uit eenen partikulieren brief.) Heden morgen, van half acht tot tien uren, hoorde men te Boom duidelijk het kanon naar den kant van Brussel. Sedert dien tijd heeft men geen schieten meer gehoord, en begon men de hoop op te vatten, dat de vijandelijkheden opgehouden hadden, welke hoop dan ook heden avond verwezenlijkt werd, door het zekere bericht, dat de troepen, omstreeks één uur, door de Schaerbeekse poort, binnen Brussel gerukt waren. Onze dappere rijdende artillerie heeft de vier stukken, welke de oproerigen bezaten, in minder dan vier minuten gedemonteerd. De troepen zijn met gesloten kolommen, in de beste orde en met den grootsten moed binnen getrokken. Daar moeten vele Brusselaren gebleven zijn. *Rogier*, de aanvoerder der Luikenaars, is aan de Drie Fonteynen gesneuveld. Ik hoor, dat *de Potter* en *Tielemans* nog eergisteren in Brussel waren, en verneem tevens, dat men hen, als onruststokers, die troepen en burgers zochten te verleiden, om hen gewapend naar de Noordelijke grenzen van Frankrijk te volgen, het land uitgejaagd heeft. De baron *d'Hoogvorst* en de Prins *de Ligne* waren, zoo men zegt, reeds Zondag uit Brussel gevlugt. Gisteren namiddag moet er ook in de vlakke van Montplaisir gevochten zijn.

's GRAVENHAGE den 23 September.

(Partikuliere Correspondentie.) De proclamatie van Prins *Frederik*, inhoudende de bevelen, om Brussel in te rukken, is hier gisteren middag bekend geraakt en bevestigt alzoo hetgene ik de eer had u onder dagteekening van den 20 dezer te melden. Volgens de laatste berichten, stond het leger tegen de stad; slechts het gemeenste grauw, onder aanvoering van *van de Weijer*, meende men, dat zich verzetten zou; in allen gevalle moet de Prins voorwaarts. De Koning wil men-schenbloed gespaard hebben, maar hij wil ook de stad meester zijn. Er zal alzoo met groote omzigtigheid en tevens met groote fermeit gehandeld worden.

— Mer zegt, dat de sluier, waarvan Prins *Frederik* in zijne proclamatie melding maakt, reeds over den graaf *van Bylandt* is geworpen geworden. In de roemrijke dagen van ons gemeenbest werd draling en aarzeling, het verlaten van de vlag, en het stil liggen, wanneer handeling noodzakelijk was, met den dood gestraft. Wij hadden toen ook sluijers, voor vrouwen inzonderheid, maar niet voor misdadigers, landverraders en poltronnen; want toen nog hield men het laatste woord met de beide eerste voor synoniem. Zoo verloopende de tijden, zoo veranderden de talen, de zeden en de volkeren.

— De Brabandsche schandvaan waait tegenwoordig op het gedenkteekeken te Waterloo. Daar, waar de prins *van Oranje* is gewond geworden, denkt men aan andere kleuren, dan de zijne, en begint men een anachronisme van de ergste soort. Schier op dezelfde wijze handelde *Jan Steen*, in zijn tafereel van den zondvloed, waarop men eene bierton ziet ronddrijven, met het kennelijk merk der door hem begunstigde brouwerij *de Hooberg*.

— De bisschoppen doen allerwegen voor den Koning bidden en vermanen het volk tot orde en rust. Het ware misschien beter geweest, dat zij daar wat vroeger mede begonnen hadden; maar in de gegeven omstandigheden was die vertragung niet zonder slimheid van hunne zijde, en wedrom eene leerzame les voor koningen, onderdanen en geloovigen.

— Het gouvernement is in de beste verstandhouding met de buitenlandsche Mogendheden en ook ten aanzien van Frankrijk volkomen gerust. Het is echter zeker, dat er vooreerst geene vreemde hulp verlangd wordt.

— Het provisioneel Brusselsch gouvernement zal provisioneel geen voortgang hebben.

— Er komen altijd nog vele vlugtelingen naar den Haag. Men telt daaronder eenige ongelukkigen, die geplunderd zijn, benevens verscheidene speculanten, die wel eens geplunderd wilden wezen.

— Volgens *de Standaard*, is er in geheel Nederland geen eerlijker, kundiger en standvastiger Minister, dan zijne Excellentie de Hoog edel Gestreng Heer *de la Coste*. Van den 21sten, (elf uren des avonds.) (Partikuliere Correspondentie.) Dezen namiddag te vijf uren arriveerde aan het Paleis de Majoor *Pesters*, Adjudant van Z. M., van Brussel dezen nacht omstreeks een uur vertrokken. Na een mondgesprek met den Koning, heeft die Officier zich bij Z. K. H. den Kroonprins begeven. Van den inhoud zijner rapporten is volstrekt niets bekend gemaakt; slechts heeft men uit den mond van zijnen knecht vernomen, dat te middernacht het vuur zoo wel van het klein geweer als kanon geheel gestaakt was; de gewapende benden hadden hier en daar witte vaandels vertoond en de wapens weggegoorpen; te half een trokken militaire patrouilles door de straten, zonder iemand te ontmoeten.

Ziet daar dan alles, wat men in de residentie in den loop van den ganschen dag is te weten gekomen, nadat reeds omstreeks acht uren dezen ochtend een ministeriële briefje had gecirculeerd, enkel kortelijk inhoudende, dat de troepen binnen Brussel waren, doch niet zonder geweld.

De nietsbeduidende berichten van het Dagblad en van de Staats Courant (welke laatste van het binnen gaan des Prinses spreekt) zijn u bekend. Nu hoort men duizend uiteenlopende geruchten. Met zekerheid mag men aannemen, dat het er, in een aanhoudend gevecht van zeventien uren, van zeven uren des morgens tot middernacht, zeer heet heeft toegegaan. Naar hetgene, in weerwil der zoo vreemde geheimhouding van de zijde van een departement, dat altijd de publiciteit heeft voorgestaan, is uitgelekt, zouden, onder anderen, de Luitenant-Kolonels *Evers*, *Constant-Villors* en *Gaillères*, benevens de Majoor der artillerie *Cromer* gekwetst zijn. Te gelijker tijd als Brussel, zoude ook Luik aangerast zijn geworden; doch daarvan is geen verder bericht. Ondertusschen zijn, tusschen dezen vroegen morgen en nu, ten minste zes estafettes aangekomen; sommige aan het departement van oorlog, andere regtstreeks aan het paleis, een, zoo men zegt, aan het departement van binnenlandsche zaken.

De gevankelijke overbrenging van *Ducpétiaux* en *Everard* naar Antwerpen, in mijnen vorigen van dezen namiddag, heb ik u naar een officieel bericht gemeld. Negen andere aldaar aangekomen gevangene gemeene muiters waren zoo zeer verwond, dat enkel de minst gekwetste, die evenwel zeven wonden had, heeft kunnen verhoord worden. De beruchte *Vilain VIII*, en de familie *Robiano* hebben de vlugt genomen; laatstgenoemde voorloopig naar Ostende.

Ook heb ik nog uit eene goede bron vernomen, dat de Koninklijke troepen de meeste onversaagdheid en getrouwheid aan hunne vanden hebben betoond. Onder de benden der muiters waren zeer vele Fransen, en reeds willen de Belgischgezinden alhier het daarheen wenden, alsof de gewapende tegenstand voornamelijk door die Fransen geschied ware. De stad moet vreeselijk geteisterd zijn, maar meest alle welgezinde ingezetenen hadden dezelve reeds verscheidene dagen vóór den strijd verlaten.

DORDRECHT den 24 September.

Door eenen adjudant van Z. M. den Koning, gisteren avond te half 11 uit

HOITSEMA, in de Oude Boteringe-sstraat. (Met *autorisatie*.)